Bilgisayar Öz-yeterlik Alg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bilgisayar Öz-yeterlik Alg?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17711

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bilgisayar Öz-yeterlik Alg?s? Ölçe?i, ilkö?retim düzeyindeki ö?rencilerin bilgisayar kullan?m?na yönelik kendilerine olan inançlar?n? ve beceri alg?lar?n? ölçmek amac?yla 2003 y?l?nda geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Ölçek, bireyin bilgisayarla ilgili genel bilgilere sahip olma düzeyini ve özel bilgisayar becerilerini kullanabilme yetene?ini de?erlendiren iki temel alt boyuttan olu?maktad?r. Toplam 10 maddeden olu?an bu ölçek, ö?rencilerin teknolojiye kar?? olan tutumlar?n?n ve yeterliklerinin belirlenmesinde önemli bir rol oynamaktad?r.

Ölçe?in geli?tirilmesi ve psikometrik özellikleri, M. I??ksal ve P. A?kar taraf?ndan Hacettepe Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi'nde yay?mlanan bir makalede detayland?r?lm??t?r. Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme format?n? kullan?r ve yüksek düzeyde iç tutarl?l?k göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Öz-yeterlik, bilgisayar öz-yeterlik, ilkö?retim, psikometri, ölçek geli?tirme, e?itim teknolojileri, iç tutarl?l?k, faktör analizi

Yazarlar

Mine I??ksal, P?nar A?kar

Amaç

Ölçe?in temel amac?, ilkö?retim seviyesindeki ö?rencilerin bilgisayar kullanma becerilerine ve bu becerileri ba?ar?l? bir ?ekilde yerine getirebileceklerine dair sahip olduklar? alg?lanan öz-yeterlik düzeyini saptamakt?r. Bu alg? düzeyi, ö?rencilerin teknolojik araçlar? ö?renme ve kullanma motivasyonlar? üzerinde kritik bir etkiye sahiptir.

Ölçek, özellikle e?itim ortamlar?nda bilgisayar entegrasyonunun ba?ar?s?n? de?erlendirmek ve ö?rencilerin genel bilgisayar bilgileri ile Word, Excel gibi özel programlar? kullanma becerileri aras?ndaki ayr?m? ölçmek üzere tasarlanm??t?r. Bu sayede, e?itimciler ve ara?t?rmac?lar, ö?rencilerin teknolojik yeterlik alanlar?ndaki güçlü ve zay?f yönlerini belirleyebilirler.

Yap?

Ölçek, Bandura'n?n sosyal bili?sel teorisine dayanan öz-yeterlik (self-efficacy) psikolojik yap?s?n? ölçmektedir. Bu ba?lamda, ölçek bireyin belirli bir görevi ba?ar?yla gerçekle?tirme yetene?ine olan inanc?n?, bilgisayar kullan?m ba?lam?nda ele al?r.

Ölçek, bu yap?y? iki farkl? ancak ili?kili alt boyutta incelemektedir: **Bilgisayar ile ilgili genel**

ARABPSYCHOLOGY.COM

bilgiler ve **Özel bilgisayar becerileri**. Genel bilgiler alt boyutu, kullan?c?lar?n temel bilgisayar i?leyi?i ve programlar aras?nda gezinme yetene?ine odaklan?rken; özel beceriler alt boyutu, spesifik uygulama programlar?n? (örne?in, kelime i?lemci veya elektronik tablo yaz?l?mlar?) kullanma yeterlili?ini de?erlendirir.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?i, iki faktörlü yap?n?n tutarl?l??? üzerinden incelenmi?tir. Yap?lan analizler sonucunda, maddelerin ilgili faktörleri temsil etme derecesi olan faktör yüklerinin yüksek oldu?u tespit edilmi?tir.

Bilgisayar ile ?lgili Genel Bilgiler Faktörü: Bu faktörde yer alan maddelerin faktör yükleri .54 ile .84 aras?nda de?i?mektedir. Madde toplam puan korelasyon katsay?lar? ise .54 ile .64 aral???ndad?r.
Özel Bilgisayar Becerileri Faktörü: Bu faktördeki maddelerin faktör yükleri .67 ile .77 aras?nda bulunmu?tur. Madde toplam puan korelasyon katsay?lar? ise .50 ile .65 aras?nda de?i?mektedir.

Bu de?erler, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen alt boyutlarla güçlü bir ili?kiye sahip oldu?unu ve ölçe?in yeterli düzeyde yap? geçerli?i ta??d???n? göstermektedir.

Güvenirlik

Bilgisayar Öz-yeterlik Alg?s? Ölçe?i'nin güvenirlik analizinde iç tutarl?l?k yöntemi kullan?lm??t?r. Ölçe?in genel iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa) .86 olarak hesaplanm??t?r.

.86 de?eri, psikometrik standartlara göre ölçe?in maddelerinin birbiriyle oldukça tutarl? oldu?unu ve güvenilir ölçümler sa?lad???n? i?aret etmektedir. Bu yüksek iç tutarl?l?k düzeyi, ölçe?in ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal özellikleri, Faktör Analizi teknikleri kullan?larak incelenmi?tir. Analiz sonucunda ölçe?in, teorik beklentilerle uyumlu olarak iki ana alt boyuta ayr?ld??? görülmü?tür. Bu iki alt boyut, toplam 10 maddeyi kapsamaktad?r.

Faktör 1: Bilgisayar ile ?lgili Genel Bilgiler (6 madde): Bu faktör, bilgisayar sistemleri ve programlar? içinde gezinme, temel i?levleri anlama gibi daha geni? kapsaml? yeterlik alg?lar?n? temsil eder.
Faktör 2: Özel Bilgisayar Becerileri (4 madde): Bu faktör, Word veya Excel gibi belirli uygulama programlar?n? kullanarak veri i?leme, s?ralama veya düzenleme gibi spesifik görevleri yerine getirme becerisine odaklan?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Orijinal bir Türkçe ölçek geli?tirme çal??mas?)

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme (1= kesinlikle kat?lm?yorum - 5= tamamen kat?l?yorum)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?renciler

Ya? Grubu: ?lkö?retim ö?rencileri (Spesifik ya? aral??? makalede belirtilmemi? olup, ilkö?retim seviyesini kapsamaktad?r.)

Popülasyon Detaylar?: ?lkö?retim kademesinde ö?renim gören ö?renciler.

Test Metodolojisi: Öz-bildirim ölçe?i (Self-report scale).

Anahtar Kelimeler

Ö?renci alg?s?, teknoloji e?itimi, bilgisayar becerisi, özgüven, e?itim psikolojisi, Hacettepe Üniversitesi, I??ksal

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Mine I??ksal

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Belirtilmemi?tir.

Kurumsal E-posta Adresi: misiksal@metu.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Belirtilmemi?tir (Olas?l?kla Orta Do?u Teknik Üniversitesi, E?itim Fakültesi).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2003 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için sorumlu yazar Mine I??ksal ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir. Ticari kullan?m ve büyük ölçekli ara?t?rmalar için yazardan resmi izin al?nmas? gerekmektedir.

Testin orijinal makalesi Hacettepe Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi'nde yay?mlanm??t?r ve makaleye eri?im için herhangi bir ücret talep edilmemektedir.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir:

bilgisayar-oz-yeterlik-algisi-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

I??ksal, M. ve A?kar, P. (2003). ?lkö?retim ö?rencileri için matematik ve bilgisayar öz-yeterlik alg?s? ölçekleri. *Hacettepe Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi, 25*, 109-118.
Makale Ba?lant?s?: efdergi.hacettepe.edu.tr

Bilgisayar Öz-yeterlik Alg?s? Ölçe?i Maddeleri

Ölçek toplam 2 alt boyut ve 10 maddeden olu?maktad?r:

Bilgisayar ile ilgili genel bilgiler (6 m): Bilgisayar programlar? içinde dola??p yeni ke?ifler yapabilirim.
Özel bilgisayar becerileri (4 m): Bilgisayar programlar?n? kullanarak (word, excel vb.) verileri s?ralayabilirim.

ARABPSYCHOLOGY.COM